

ALUEELLISET MAASEUTUPALVELUT

Vastuuelin: Maaseutulausakunta
Vastuuhenkilö: Maaseutujohtaja Sirpa Laitinen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen tehtävänä on suorittaa erityislainsäädännöllä kunnan tehtäväksi määrätty maaseutuelinkeinoviranomaistehtävät ja lisäksi toteuttaa vapaaehtoista maaseutuelinkeinojen kehittämistyötä resurssien asettamissa rajoissa. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Haapajärven ja Pyhäjärven kaupungit sekä Reisjärven kunta.

Pyhäjärven kaupunki on maksajavirastosopimuksessa sitoutunut hoitamaan sille siirretyt maksajavirastotehtävät Euroopan unionin komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 907/2014 (ns. maksajavirastoasetuksen) mukaisesti.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Strateginen tavoite 1. INFRA, OSAAMINEN JA SAAVUTETTAVUUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Koulutus ja osaaminen	Viljelijöiden kouluttaminen uuden ohjelmakauden sisältöön	Järjestetään viljelijäkoulutuksia 4 krt/vuosi; toteutui.
Uusiutuva energia luo työtä ja toimeentuloa	Alkutuotannon mahdollisuuksien selvittäminen uusiutuvan energian tuotannossa	Järjestetään aiheesta kysely opinnäytetyönä ja keskustelutilaisuus viljelijöille; aloitettu.

Strateginen tavoite 3. VAHVA JA MAHDOLLISTAVA KAUPUNKI		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Maatilayritysten määrän säilyminen Yhteistoiminta-alueen palveluiden tuottaminen joustavasti ja taloudellisesti	Maatilojen sukupolvenvaihdoksia tehdään jokaisessa yhteistoiminta-alueen kunnassa. Maatilojen määrä pysyy yli 335 kpl/YTA. Lopettavien tilojen peltohehtaarit säilyvät viljelyksessä; toteutui Talousarviossa pysyminen; toteutui
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	Kaupungin myöntämä kehittämismääräraha ja tuetun lomituksen avustus	Määrärahojen haku ja myöntäminen toteutuu suunnitellun palvelukuvauksen mukaisesti; toteutui
Henkilöstön jaksamisen ja osaamisen kehittäminen		

	Henkilöstöllä on jatkuvasti mahdollisuus kouluttautua kehittääkseen ammattitaitoaan	Osallistutaan eri ammattitaitoa ylläpitäviin koulutuksiin laaditun koulutussuunnitelman mukaisesti, minimi 6 krt/hlö; toteutui
--	---	--

Strateginen tavoite 4. YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Yhteistyö ja vuorovaikutus	Maataloustukien maksujen oikeellisuus ja ajantasaisuus	Tukien maksuissa ei ole viivästymää Ruokaviraston aikataulusta eikä virheellisyyttä; toteutui. Palaute tuenhakijoilta ja kunnilta; toteutui positiivisena.
	Yhteistyön tekeminen Nivalan YT-alueen kanssa	Yhteistoimintasopimuksen ehdot täyttyvät suunnitellusti; toteutui.

3. PERUSTELUT

Toimivien maatilojen lukumäärän väheneminen on tasaantunut, mutta jatkuu edelleen. Tuotantomäärissä on lievää laskua ja yksikkökoossa on havaittavissa kasvua. Yhteistoiminta-alueella on maataloustukea hakevia tiloja 342 kappaletta, joista kotieläintuotantoa on 113 tilalla. Tehtyjen tukipäätösten määrä yhteistoiminta-alueella on 2639 kpl ja kuntien maatilayrityksille maksaman tuen määrä on n. 19,3 milj. euroa.

Viljelystä kokonaan luopuneiden tilojen maatalousmaa on säilynyt viljelyssä. Sukupolvenvaihdosten kautta tai kokonaan uutena viljelijänä on edellisen hakuajan jälkeen aloittaneita, Pyhäjärvellä 3 tilalla, Haapajärvellä ja Reisjärvellä 1 tilalla. Koulutus- ja muita kehittämistilaisuuksia on järjestetty suunnitellun mukaisesti. Maatilojen talouteen kohdistuu edelleen epävarmuutta, koska tukien reaalin arvo ei uudella EU-ohjelmakaudella noussut, eikä yleistä kustannustason nousua ei vastaavasti ole siirtynyt maataloustuotteiden hintoihin. Polttoaineiden sekä sähkön kohonneet hinnat ja tuotantopanoksista erityisesti lannoitteiden rajoitettu saatavuus on aiheuttanut tiloilla kustannusongelmia.

Euroopan unionin uusi rahoituskausi ja uudet ehdot otettiin käyttöön vuoden 2023 alusta. Tämän takia edelleen kouluttaudutaan tukijärjestelmiin sekä tehdään vuosittaista viljelijöiden kouluttamista. Tukijärjestelmän tehokas hyödyntäminen tarkoittaa mahdollisimman tehokasta tukiin sitoutumista.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toiminnasta aiheutuva kustannus muodostuu pääosin henkilöstökuluista. Toimielimen aiheuttama kustannus jaetaan kuntien välisen sopimuksen mukaisesti sopimuskunnille ja Pyhäjärven kaupunki laskuttaa muita sopijakuntia. Tehtävät on voitu toteuttaa suunnitellun budjetin mukaisena ja tavoitteet saavutetaan.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2023	TP2024	TP2025	TA2026	Tot 8/2026	Tot.enn.2026
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	221 091	216 114	234 645	238 000	-156 994	238 000
Toimintamenot	-221 091	-216 114	-234 645	-238 000	-156 994	- 238 000
Toimintakate (netto)	0	0	0	0	0	0

Toimintatulojen ja toimintamenojen toteutuma**66 %**

Toimintatuotot sisältävät maksut sopimuskunnilta Haapajärvi, Pyhäjärvi sekä Reisjärvi. Sopijakuntien allekirjoittamassa sopimuksessa maaseutuhallinnon tehtävien järjestämisestä kohdassa 6.2 on sovittu kuntakohtaiseksi kuluva vuoden laskutusperusteeksi kunkin kunnan edeltävän vuoden peltotehtävät. Vuoden 2025 peltotehtävät ovat Haapajärvi 9 238,81 (40,00 %), Pyhäjärvi 6 124,91 (26,52 %) ja Reisjärvi 7 733,69 (33,48 %), yhteensä 23 097,41 hehtaaria (Peltot uuden tukisovelluksen Ruvi QlikSense –raportista: Vuosikooste maataloista: Pinta-alat kasveittain). Tukihakemuksen vuonna 2025 toimittaneiden aktiivitilojen lukumäärä kunnittain, suluissa vuoden 2026 luku: Haapajärvi 125 (124), Pyhäjärvi 112 (108) ja Reisjärvi 113 (110).

Pyhäjärven kaupungin osuus alueellisista maaseutupalveluista

	TP2023	TP2024	TP2025	TA2026	Tot 8/2026	Tot.enn.2026
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-73 059	-73 893	-73 798	-73 059	-47 575	-75 059
Toimintakate (netto)	-73 059	-73 893	-73 798	-73 059	-47 575	-75 059

Toimintamenojen toteutuma**65 %**

Kunnallinen maaseudun kehittäminen sisältää Pyhäjärven kaupungin kustannusosuuden kuntien välisestä maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksesta. Määräraha sisältää varauksen sisäisistä palveluista maksettaviin kuluihin mm. vuokrat ym. ja varauksen aiemmista sopimusperäisistä eläkkeistä aiheutuviin kuluihin. Maatilojen kehittämisavustusta on maksettu maataloille hakemusten perusteella.